

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА**

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 157**

**ДЛЯ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З БІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У
ЛАБОРАТОРІЯХ КАФЕДРИ БІОЛОГІЇ**

Київ – 2023 р.

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом ректора УДУ
імені Михайла Драгоманова
від «03» листопада 2023р. № 443

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 157**

**ДЛЯ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З БІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У
ЛАБОРАТОРІЯХ КАФЕДРИ БІОЛОГІЇ**

1. Загальні положення

1.1. Дана інструкція призначена для студентів, які займаються в лабораторії кафедри біології. До занять в лабораторії допускаються студенти, які ознайомилися з даною інструкцією з охорони праці для студентів у лабораторії кафедри біології.

1.2. Дотримання вимог цієї інструкції з техніки безпеки для студентів у лабораторії кафедри біології обов'язкове для всіх студентів, які навчаються в лабораторії кафедри біології.

1.3. Студенти повинні спокійно, не кваплячись, дотримуючись дисципліни та порядку, заходити та виходити з приміщень лабораторії кафедри біології.

1.4. Студенти зобов'язані дотримуватися даної інструкції з охорони праці, правил пожежної безпеки, знати місця розташування первинних засобів гасіння пожежі, місце знаходження медичної аптечки з набором необхідних медичних препаратів та перев'язувальних засобів для надання першої допомоги при травмах.

1.5. Не дозволяється присутність сторонніх осіб в лабораторії при проведенні лабораторно-практичних робіт з біологічних дисциплін без відома викладача та адміністрації факультету (деканату).

1.6. Не можна студентам у лабораторії кафедри біології вживати їжу та напої.

1.7. Не захарашувати проходи сумками, не пересувати навчальні столи та стільці.

1.8. Фактори травмування студентів:

- ураження електрострумом;
- опіки кислотою, лугом або іншими рідинами;
- хімічні опіки при контакті з хімічними реактивами;
- термічні опіки при неакуратній роботі зі спиртівками;
- порізи та уколи рук при неправильному поводженні з лабораторним посудом, ріжучими та колючими предметами.

1.9. Заборонено студентам приносити на заняття сторонні предмети, щоб не відволікати і не травмувати одногрупників.

1.10. Не приносити до лабораторії кафедри біології, без вказівки викладача, будь-які речовини.

1.11. Про кожний нещасний випадок, що стався, потерпілий або очевидець події повинен в обов'язковому порядку оперативно передати інформацію викладачу чи лаборанту, який, у свою чергу, донесе повідомлення адміністрації факультету та кафедри. При несправній роботі устаткування, пристосувань та інструментів, необхідно негайно припинити роботу і повідомити викладача чи лаборанта.

1.12. Студенти, які дозволяють собі невиконання або порушення положень цієї *інструкції з охорони праці*, мають бути недопущені до лабораторного заняття, а з усіма іншими студентами проводиться позаплановий інструктаж з охорони праці.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи студентів у лабораторії кафедри біології

2.1. Вимоги до студентів перед початком роботи в лабораторії кафедри біології:

- заходити до лабораторії тільки після дозволу викладача або лаборанта;
- не вмикати електроосвітлення та електроприлади без вказівки викладача;
- не відкривати самостійно кватирки, фрамуги, вікна;
- підготувати робоче місце та навчальне приладдя до занять;
- за вказівкою викладача, надягти спеціальний одяг (бавовняний халат) і засоби індивідуального захисту;
- перед виконанням роботи, студент повинен ретельно вивчити за підручником чи посібником порядок її проведення, зрозуміти хід її виконання.

2.2. Перед початком кожної лабораторної та практичної роботи, студенти прослуховують інструктаж з правил безпечного проведення лабораторних робіт, експериментів.

2.3. Заборонено студентам приносити до лабораторії кафедри біології та використовувати в експерименті не призначені для цього речовини.

2.4. Студенти мають дотримуватися дисципліни в лабораторії кафедри біології.

2.5. Студенти мають точно виконувати всі вказівки викладача на занятті.

3. Вимоги безпеки під час роботи студентів у лабораторії кафедри біології

3.1. Під час роботи студенти зобов'язані виконувати всі вимоги цієї *інструкції з охорони праці*.

3.2. Під час роботи в лабораторії кафедри біології студенти повинні:

- дотримуватися порядку та чистоти на робочому місці, не тримати на робочому місці сторонні предмети, прилади;
- виконувати лабораторні та практичні завдання тільки в спеціальному одязі;
- приступати до лабораторної, практичної роботи та кожного її етапу тільки після вказівки викладача (чи лаборанта);

- не проводити самостійно дослідів, не передбачених завданнями роботи;
- використовувати прилади, обладнання та матеріали для досліджень у порядку, вказаному викладачем;
- дотримуватися акуратності при роботі зі скляним посудом, мікропрепаратами та приладами;
- дотримуватися акуратності при роботі з будь-якими хімічними реактивами, що використовуються у біологічних дослідженнях (кислоти, луги, розчини солей тощо);
- дотримуватися акуратності при роботі з будь-якими легкозаймистими речовинами, які застосовуються у біологічних дослідженнях (спирт тощо);
- дотримуватися обережності при роботі з електричними приладами, що працюють під напругою, яка є небезпечною для життя;
- користуватися спеціальним тримачем для пробірок (штативом);
- не залишати без нагляду нагрівальні прилади;
- не усувати самостійно несправності в обладнанні.

3.3. Про всі несправності в лабораторному обладнанні, травми, про погане самопочуття, студент негайно повідомляє викладача чи лаборанта.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи студентів у лабораторії кафедри біології

4.1. Після закінчення роботи студент збирає весь відпрацьований матеріал, хімічні реактиви, поміщає їх у спеціальний посуд і здає викладачу або лаборантові лабораторії біології, наводить порядок на своєму робочому місці.

4.2. Студент здає всі прилади, реактиви, лабораторний матеріал, що залишилися, на зберігання викладачу або лаборантові лабораторії.

4.3. Забороняється зливати в каналізацію розчини та органічні рідини. Їх зливають у спеціальний скляний посуд місткістю не менше трьох літрів, який щільно закривається кришкою, для подальшого їх знищення.

4.4. Не дозволяється виносити з лабораторії кафедри біології будь-які речовини без дозволу лаборанта чи викладача.

4.5. Після закінчення роботи в лабораторії кафедри біології, студенти мають зняти спеціальний одяг та ретельно вимити руки з милом.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях у лабораторії кафедри біології

5.1. У разі виникнення аварійних ситуацій (пожежа, поява сильних сторонніх запахів) за вказівкою викладача, студенти швидко і без паніки мають залишити лабораторію кафедри біології.

5.2. При раптовому захворюванні або поганому самопочутті необхідно повідомити викладача чи лаборанта.

5.3. Про розлив рідини або розсипання твердих реактивів необхідно повідомити викладача чи лаборанта, не дозволяється прибирати самостійно.

5.2. При розбитті лабораторного посуду або скляних приладів, не слід збирати їх осколки незахищеними руками, в цих випадках передбачається використання щітки та совка.

5.3. Якщо студентом отримана травма, треба негайно сказати про це викладачу чи лаборанту, який, у свою чергу, повинен оперативно надати першу допомогу потерпілому, повідомити про подію адміністрацію факультет та кафедри, при необхідності, забезпечити відправку постраждалого до медичного пункту чи найближчого медичного закладу.

Інструкцію розробив

Завідувач кафедри біології, проф.

Олександр ПЛИСКА

УЗГОДЖЕНО:

В.о. начальника відділу охорони праці

Наталія БЄЛЯЄВА

Начальник юридичного відділу

Геннадій РАШКОВСЬКИЙ